

ՏՈՒՆԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

ՄԵՐ

Տարեկան դիմք 10 բուրլ, կես տարվանք 6 բուրլ:
Առանձին համարները 5 կոպէլով:

Թիֆլիսում զրվում են միմիայն ամրագրատան մէջ:

Դաստիարակության պահանջման և առաջարկության մասին

601-115-0040@bb5

ՆԵՐԲԻՆ ՏԵՇՈՒԹԻՒՆ. Հայոց թագավոր Առաքել Գործ Գևանձ Խորսորդին՝ Ներքին Պատրիարքին ՏԵՇՈՒԹԻՒՆ. «Հայրենիքը ԱՊՏՎԱԿԻՆ ՏԵՇՈՒԹԻՒՆ»։ Հայրենիքը ԱՊՏՎԱԿԻՆ Յօւղու Անդաման Ֆարանիսա Յօշտարիա Ներքին Պատրիարքի Յունական Նամակ Գերմանիայից ։

201808 011801

Ամսիս Յ-ին թիվի կամացը ին թատրոնում արքեցաւ հայոց առաջին ներկայացաւքն էն, որով սկսից այս տարրությաց շըրանը կատարելին Հօփորդի գերը ու Ենթի Պահապահ Դիմացին առաջին անգամ գերասանուած հի Հայտեաց Սահմանի իրավունք է գլուխութիւնան զերերի համար, ուրիշն օր Աստղիկի ամպուտացի համար թէկ առաջին անգամից գերուար էր որոն կըրակացաւ թաման համեստ այս ը և ու հ ա կ ա ռ որ գերասանուածու ընդունութիւնների մասնի, բայց գործեալ կարելի է առել, որ նու աչքի է ընկուած իր ճանի միկայով: Որո կիսու օր պահանութիւնը ձայնն է, իեթ միայն արինչն այդ պահանութիւնը ժամանակաւոր չէ: Առու մեն, իբր թէ զատուելի գերասանուած հին Ժըրակուց է կըրացի իր ձայնը: Այս անդամնենք քը բարականանաւ մի նկատութիւնը պահանուելի կաթինչը: Ըստու է աշխատութ առաջին անգամ կարելի է, եր կար թալ ա վ ա ն ս ց է ն ա յ ի վ րա: Ավանդութիւնայի կրա խաղալը թէկ է շատ է օգնուած գամանելու ներկայացաւքը, որուն ի այն պահին անկանութեանը ներկայացաւքը, որուն ի այն համականանի են համարականիները: Պետք է ասան որ ներկայացաւքն չափ լաւ անցն և համարականները լի գոյ մեացն չը անեարով որ կարագիր մի քամիները նայերէն չկի համականանի նու ներկայացաւքը իրաց գերերը ըստաւ Վաղօրի մէջ՝ Վաղօրի գերը որ Յ-Ամբրագիանը, Անդունիսի գերը որ Հ-Հարիսին Զարուեանց, Ամիկինի գերը որ Մ- Բագրատուանց, Վաղնանի գերը որ Գ- Գրիգորիան Գարուչիպահեանի գերը որ Գ- Գրիգորիան ն Քթիսուանի գերը որ Ա- Արշակունի Արքու քացագաների մէջ՝ Կակու- լու գերը որ Ալեքսանդրի, պատսուած գերը որ Մ- Բագրատուանց, Գանմունի գերը որ Յ- Ամերական և Քթիսուանց գերը որ Յ- Ամերա- կանց: Հանգիստականները բառ ակինաւագ էին, որոնց կրու որ պահանուանը միայն ասաւելով, մէկին ասաւելով, միւսին ա- մազաններին բայց վիշտը նայուականները չը գայսանեցին և նացերէն ներկայացաւքն զերա- զամցեցին քրացերէնց և նինդեցին որ զար- ձեալ է ներկայացաւքն առաջ ասաւաբար որ գերասանները ուսուցիչները լինենց շատ- ապամ էին զնայու իրանց սպեկուր, և առաջն չը կարուցան զօրեցների ցանկութեան կասա- րել և խանացան միւս տարի ուղ մի քամի նա- յուական առաջնորդներն:

թ Փ Փ է կ ա ն ի բ ի ն , բայց զա մի այնպիսի պահանութեան է առաջնախօսք գերասնուունու համար , որից , մեր կարծիքով , հարցուունու է հրաժարաբիտ :

Պ. Աքամեան արդէն փաղոց սիլիկէ է պարձել մեր հասարակութեան և աւելորդ է նկատել , որ երբ Աքամեան թեմի փառ է , ամրոց հասարակութեան ուշագրութեանը ըստավում է նրանով , բայց ափսոս որ պահանութեան ըստու ի առաջնախօսք գերասնուունու համար , որից , մեր կարծիքով , հարցուունու է հրաժարաբիտ :

Պարզ կերպով մետք է տարին իր մագրերուն կամ կամ էր կօմիք չերեալ և ըլք փշացնել իր երբ և այդ դրսն բաւանան յաջողութեան հերկասացութեան ընդհանրապէս յաջող էր, այս ի՞նչ օգտաւ այդ տեսակ յաջող ներայացութեարից: Միշտ թշն և թշն.... Աշակերտ շատ է խօսացել այդ թւռնաւոր երկասացութեան մասին, որոնք ծուռնաւոր մետք են թիֆիիք հասարակութեան թէ բարպանները և թէ նրանց բարյականութեան:

Մարտիկ ԳՈՐԾԻՑ
Օռոստիփ 31-ին
Բաղդաւոր է այն քաղաքը, որտեղ մինչև են հասրանախն Ներկայացումներ, քահանախն թիկներ, զամանակութիւններ և ալյուն, անբազզ այն քաղաքը, որտեղ պատճից ոչ մինչև չենում Գործին պատկանում է այս գերջին քա-

Մասկվայի համարաբանի մի քանի ուսանողներ կարգացնեմ «Մասկ» պաղաման լրազրի 153 համարում պ. Ալեքսանդր Նախարահանդիկովսկի պատճենութեամբ ու ուղարկած նամակը, որի մէջ պարունակութեամբ է այն լուրը, որ Մանկունին եպիկոսութիւնը պատճից մէկ արձան են կառուցանում. Արքայի շատ ուրախութիւն է այս կրթ-ութիւնը, որ հագեց ուսումնական ենք սովորել յարգի

յն մարգական լիշտառակի, անմասահանել այս ան-
ածց ամառնաբը, օրոնք իրենց անդուզ աշա-
թեան վրան, ցերեկ քրանիք թափառ պարագանեան
պատճեան են հրանքարար պազ կենական
էնքը, մղում են պազ յաւաչափաթիթինան
մէջ, իսկ օստարագագարայիք պետք է դիմուն հե-
տակա ձարպին. Երևան, մե րедакցիո յշրան-
կա «Գիգիենիկ Լիստու»

սահպարհն լվա լուսաւորելով դրան և մամա-
կակից գաղափարներ նրան մէջ տարածելու
ականա անձնաբար արժանի են կատարեալ հա-
սկրութեան. Մրանց մէջ անկախած ու անշնչ-
աղը բանում է հայրենին մէջ օրուան հերոս
քաղաքացի. Մանկութիւն սրբազնի, սրբ հա-
յունական, անմասնական մեջ է առաջ-
անական լուսաւորելով դրան և մա-
կակից գաղափարներ նրան մէջ տարածելու
ականա անձնաբար արժանի են կատարեալ հա-
սկրութեան. Մրանց մէջ անկախած ու անշնչ-
աղը բանում է հայրենին մէջ օրուան հերոս
քաղաքացի. Մանկութիւն սրբազնի, սրբ հա-
յունական, անմասնական մեջ է առաջ-
անական լուսաւորելով դրան և մա-

Հայոց կողմանը առաջարկութեամբ առաջարկութեամբ կը պատասխան կատարեալ թեահա անդաման, բայց առաջարկութեամբ միշտ է աշխատ անդաման հայ ժողովից և նրա խնամքայի գործադրութեամբ անդաման անդամանի մեջնաբար, մասամբ մասամբ էլ հոգեամարտ, որը անձական կամաք է գործած անձական անձնաբարից, որ նա կրում է, իս ազգին փնտ կիրաւուր մասամբարից, նրա հոգերի վրա որ ու գիշեր մասելուի, նրա ան-

չեանեալը կարգում ենք զարձեալ Պատկի մէջ՝ չուստ ենք որ սեպատեմբերից դժորգեան ձնաբանում ի թիւս այլոց համաձայնվել են ու սույցական պատասխանիր գարել ու Սեպաթ Մանցինեակ 4000 րարև առձկով փելիքապս Ա-արդանան 3000 ր առձկով, կարագիս կասառ և անց 3000 րարև առձկով, ի հարգի, բայց ի բանց ձնամասանձամասիցից:

Ու թշառաւոթինսնը կարելիցաբա տեղպես
և և սովորի մըրեկու սպեկունին դնինու,
ու սրբազն սա ացքած է իր ժամանակակից
ըրբ։ Այ չէ միւսու այն քայլը Նարգաւան ըն-
հետեւոթինը, որ ազս անհման հոփիք ցաց-
ուեց Արքաթրացի գաղթամաններին, ով կը
ունաց այն բարի և պազէն նորասակներ-
նեան լրացր, այն է ցնզուրացի քննութեանը

Ուստի մեր մակար՝ պահապան թշուատի՛ Ներ-
ս սրբազն պատրիարքի հետ խորհրդակցելու
իրացուած ուն մշակութիւնից է զորու սկզեւ
յն ինեւից մասացին Կարգադասիթիւններից
ու տրախան Հարթիւրու ուստանական, աղջ
ուրով վասկած ծողովրդի չահերին խառապու-
թացուաներ քահանաներ են ձեզնազրում ժա-
րութիւն նոգեր աս Համբայթիւնը ուսպան-
ու, զես ես Խոնզում ամ արդէ յարգագան-
ուրեց և համասկի՛ Աս անձն առանձնէ ու
տիւ, ագո, մեր սրբազն հայրիկին արձանա-
ր յարզը և պատիւ սպասել աս ազցից, ուս-
ի և մենք՝ ուստանցիւր մմ պահու համար-

Քորու ռասանողներ
ՔՈՐՈՒ ԱՌԱՆՈՂՆԵՐ

ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Ներկայ թիւից կը սկսի հրատարակմէլ Երեսա-
մէ, քաղաքացին թիւիկ և եռն Տիգրանականի
լրացրութեամբ Աւաղջապահական թիւթիւ մէ-
տաս անդույն Ֆանտաս ապօտամայի ։ I. Գե-
տան կարգապատճեններ ժողովական առողջու-
թան միաբանութեամբ ։ II. Աւաղջապահական
գուաններ աշխարհիկ ոճով զորքովի առող-
ջութանական պայմաններու բժիշկական արձնառ
ութիւնի մէջ թիւթիւնականիւթիւն ժողովագո-
րծ ։ III. Բժիշկական մատենահօսութիւն ։ IV.
առան լուրեր ։ V. Յայտարարութիւններ ։ Համ-
ար տարեկան դիմք 3 րորդ է, կամիրէ հմա-
գիւ ։ Գրգիւ կարել է Երեսամէ, խմբագրասառ

լինեն՝ իւրաքանչիւր ազգային անհատի համար չենք կարծիր որ այնքան համեստ կամ խոշական նվազ լինի և նազիր մը յորմէ արտադրեալ վասն գամ կամ պարփառէ իլ պասնի մեղ ամենուն, ուստի պարասանուութիւն է մեղ մեր ալ կարծիքն յայտնի այդ մասին ձեր պատ, թերթիք միջոցաւ:

պարսկի և թէ մասնաւոր ըրջանական չայց Միացիալ Ընկերութեանց գարկը վասնագութէ եւ այսոր, որ ան գարմանին կը կարօտի՛: Արա ու ամենի մեջ հաւասար է լինենու է, որ նաուրին ժաղովը՝ որպան ու ջերմեանու ամայութէ գարձեալ անկարող պիտի զ

Ղախ, սա գիտողութիւնը աւելորդ չենք
համարիր ընել որ, եթէ զ. Նիկողոսիանի
ըրած հաշուական յայտարարութիւններն՝
տեղական մանելցյն խօսակցութեան նիւթ
չեղան, գորա պատճառը՝ ոչ թէ գոյնօրի-
նակ մի հետաքրքրական յայտարարութեան
նա նպատակի քայլերն առաջ մղեր-
Ազգովն մեծ փցիթ ու խնամք չը տ-
եւ առանց ժամանակ ու փցիկեան
նելու ջանակիր լինելու հրուսալ-
հութիւնն՝ որ Ընկրութեան առողջու-
առաջնն և միակ գեղահատն է, յե-

կարեսութիւն ըլ տրուին էր, ոյլ, միայն
թէ այսպիսի մի փափուկ պարագայ՝ վիճա-
ռանութեան նիւթ լինելով մի գոցք Ընկե-
րութիւնք դասան, և փառագն ընդհանուր
լինի: Սական որք կը տեսնեմ: թէ խնամ-
լը այնքան առա ծը կը գնայ, այնքան կը
յուզի ու կարծարծի որ ալ Ընկերութեանց
գործն ամբու ասափան մը կասկածելի
դիրք կառնա, չենք ուղիր մեսք ևս ձեռն-
ծալ զիսել այն փառագն՝ որ Հայ զեղջուկ
ինքնի դասմանեւու:
Անաձնյ տարածայնութեանց բուն-
առիթն եղած է, ծանօթը ու ան-
գումաններու այս ու այն կորդովներ-
ուային, հասութից տաւեկութեանն
եղածին շափ հոգ ըլ տարուին, պա-
քանակութիւններն քմածին մասու-
ընկերութեան սնառուկը, որց զմին
բութիւնն պետք է լինել, անխոչի-
շուային և այլին:

Այժմ մենք, մեր խորին համազարքն կարեղութեան ով տեսնենք որ յօպատ ինչ կերպեան սոյն հնդիբը պաշաֆ որ հասաւուք է փաղպաղի պարզուի, փասհէլի և հաստատուն կերպով դրաւս զի հասարակաց կարծիքներն միշտինի Ընկերութեանց գործունէութեան կերպ և կրիին զբաւեալ լինի առ այն համրութեան համակրանքն ու վատահութիւն։ Աչա այս է մեր ու մերայնց արագ համզութիւնն որ բարեկամն ենք Ընկերական հաստատութեան փսեմ ու ուորբ արգելաբրութիւնց։

Մինչդեռ այն ընթացքով, որոյ կը հետեւ Միացած ընկերութեանց նախարգ Տնօրին ժողովուն յցի ժողուարին է հասարակութեան փաստաշութիւնը ապահովելի, զի, որովհետեւ, նախկին Տնօրին ժողովը հերթութեան Պ. Գրիգոր Նիկողոսանի գեմ փաւերացներու համար, հասարակութիւնը չունի իւր առաջ մի զատ ու բորորովն գործին մէջ շահ և կամ մասնակցութիւն չունեցող անկախ ու մանգամայն հմտութ և վերահա քննիչ մասնախումբ, այլ, մի մեջ այն յիշեալ Տնօրին ժողովը է որ կը մրցի ու կը մաքատի զինին մաքրելու համար, ու ասաւամին չէ ներկայացոցած իւր փաւերական հաշիւններ ներկայ Տնօրին ժողովով: Արդ մինչեւ յարդ ըլ Միներգ մի անդախի վերաբնիւ անաշառ մարմին, ոյն և բայ Ընկերութեանց շահուն համար, կատարելապէս խախուտ միջոց մ'է ու զզակի նախկին Տնօրին ժողովը բերնէն լսել իւր գէմ ուղղաւած մերկացումներու հերթութիւններ նոր Տնօրին ժողովը մարմին ևս շատ փափուկ յարաբերութիւններով կապուած Ընկերով իւր նախարգի հետ, նա ևս կարող ըլ պիտի լինի հասարակաց կարծեացն առ չե փառաշեցոցիշ աղջեցութիւն մը ունենալ:

Ուրեմն ի՞նչպէս կարելի պիտի լինի որ
համազորի ամեն ոք թէ՝ ո՞չ է, որ կը շըր-
ջի և կը գործափորէ հասարակութեան
հետ, թէ՝ ո՞չքափ ձիշդէ կրնան լինել այն
դիտողութիւնք որք տեղի կունենան Հայոց
մեծ Ըստիրութեանց վերաբերութեամբ, թէ՝
ո՞չ պիտի Ճշդէ այն կարծիքներն՝ որ այսօր
պայոյ կառնուն Հայ հասարակութեան մէջ,
Մեծ են արածածյնութիւնք՝ որ ամեն ու-
րեք կը լսուին ու կը յերջեցին, թէ Տրա-

կամ հերքութիւնը ուղարկածնի արդպալ և
սկզբ գտահովոթեան արժանին էն. Զի քննա-
թառ գ ա տ ո ւ թ ե ա ն մ ո ւ տ չ ը լ գ ա տ ա ծ
տ ե զ ն գ ի ւ ր ի ն չ է յ ո ւ ս ա լ ո ւ զ
ր ի ց զ ո ւ թ ի ւ ն ք ն ն ա գ ա տ ն ի ե ր ս
զ ո ր ք ա ն ո լ կ ծ ո ւ լ խ օ ս ի ն ե կ ծ ո ւ
ն ո ւ ի ն ո ւ զ ո ւ լ ե ա ն ի գ ա ր տ ա պ ե ա
թ է է ս տ ք է հ ա շ ա կ ե լ զ ա ն ո ւ ն ք ո ր ց
ձ ե ա ք ի ն ս ե ց մ ե լ ո ւ պ ա զ ա ն ի ե ր ս
գ ա ր գ ա ր ո ւ թ ի ւ ն ե ո ւ զ ո ւ լ ս ի ս ի ն ք
ա ս ա ն ա ս ա ն ձ ի ն ե կ ի հ ա ն ն ձ ն
ե ա ն յ ա ս ա ն ի ս ի ն է :

սածներ իրը ջերմագին բարեկամ „Հայկական“ մի մեծ և արգելապեր ընկերութեան հովը կը գտար իշտ առանձին կարծիքա հրապարաց ծառ կել այսպէս թէ, Միացաւ ընկերութեանց արդիք որ շփոթեան կը նկատի այսօր, Հասարակաց կարծեացն հետա հաշանցնելու համար պետք անհրաժեշտ է կազմել արտաքայ կարդի մի զօրեղ յանձնախաւուր, ու պար ըստ մանակից գտնուեն ներկայ Տնօրին ժաղովն ամբողջ ընդ Խանակացածքեամբ Ա. Պատրիարք Հօր և Կամ Նորին Բարձաննորդ Հովեան կողմանէ կարգեալ փոխանորդի. Ընդէ. Արթական խորհրդական Վ. Ա. Մ. Մամիկոնեան Էֆինանին և Կամ իւր քարտու ցարն Մ. Տ. Խիէքթեան Էֆինանին, Պալոյ Ա. Գ. Խմբարապահեաց կողմանէ մի յառաւեկ ներկացացցիք. Պ. Դրիգոր Նիկողոս անան իրը քննակատ և իրը ներկացացցիք մեր սիրելի Ռուսաց եղբարց որունք այս սիրելին նախատեցին ու պիտի նախատեն ընկերութեան գործին, և նախորդ Տնօրին ժաղովն օրս վերաց կը ճանդանն առն պատաստութիւնք. Ա. Հայ այս փառակի եւ է: Ա. Հայ այս փառակի եւ է: Ա. Հայ այս փառակի եւ է:

Տարբերութեան 8. Զաքըրի ամ

Առաջին մասին, կերպարքը կը թե
Ֆերանոր քրիստոնէական փարպատկառութեան
հայութանդերից և կաթոլիկ կրօնական գո-
տագրքից օրինամերի բերելով, որոնք նար-
կոյ և ղողոնին թիծալ կիս պատասխա-
նութ առիթ էին առլիով կրողութեան առաջ-
առաջ մասնաւութեար գառաստանական իշ-

իսկանութեան առաջ Մինչև այժմ հրատաց բակողը, խմբագլուխ և մինչև անդամ տպարանաւորը պատասխանատոք էին այն բոլոր հաղորդաւորների համար, որնք արագ էին առաջանաւում են, որ վրանսիան արտաքին գործերի մինհարութարակելիք Անտառ Խեցե մասագիր չէ սպասել ոչը մինհարութարակելիք հարավային առ կամենաւում է Հիմանական հարավային առ կամենաւում է Հիմանական

իւնը գում էին լազգիք մէջ: Օրինակ էր ու աղու-
ել է, հաշիւներ հասարակական ժողով-
ուների մասին, իւրաքանչիւր անփոյի բառ
կամ նախագառութիւն հրատարակիու հա-
մար, որ գործ էր զիւլ ժողովի մէջ ձառա-
մասներից մէկը, իսբարիը կամ հրատարա-
կ, և կողը ենթարկում էր դաստիաններ: Այժմ
ընդունված տպագրական նոր օրինաքը, որին
սպասեն ժառանի անունները:

առանց զավագույնին, ոյլ զ-
կուց հրաժարական առա-
լնգիփական արարութիւն դրձերի մինատոր
օդնական սել ջարդ կիցի մասգիր է աց-
ել Փարիզ, որտեղ նա կամանում է տեսնել
մի քանի քաղաքական մարդկիւնց հաց-
որոնց թւում և գամբետասից հետ: Ակտ-
չինը պատցամաւր ընտրութիւնը յետից
11,000 չորսչառական հետաքիններ ստո-

Թիմ Երևանի առաջակա առաջամասները շատերը ընդունած են:

արա-
տի հաշութեան ապագաբուժն մատակալի:
ս ալ
ուր օրէնքի մէջ պոշ ասած է, որ հասա-
րակախն ձողավարի մատանակ արտասա-
նա ճառ երի խակախն ապագաբուժն հա-
իշա-
մար մասուլը ոչ մի պատասխանուու ու-
տիշի-
թեան չէ ենթարկվում: Եթէ հասարակա-
խն ժողովի մէջ արտասանած ճառը բո-
խնդակաւում է որ և է վիթաւորանք մանաւ-
սինք:
նորա-
սութիւնը ապատի համար ոյդ ճառի ար-
պագաբուժն պատկիւթիւն չի համարին: Մի-
առ իրավայի կ յաջ զնել Տունիսի և Ա-
րաբական ի ապացուցից: